

EBH/455/2018

Év

2018

Védett tulajdonság:

Anyanyelv

Bőrszín

Diszkrimináció területe

Egészségügy

Szociális biztonság

Diszkrimináció típusa

Közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Befejezőmód

Jogsértést megállapító döntés

A kameruni származású és állampolgárságú, angol anyanyelvű, színes bőrű kérelmező a késő esti órákban felkereste a bepanaszolt gazdasági társaság által működtetett orvosi ügyeletet. A kérelmében előadta, az ügyeletes orvost tájékoztatta arról, hogy a magyar nem az anyanyelve, nem beszél jól magyarul, valamint elmondta magyar nyelven a panaszát. Ezt követően aziránt érdeklődött, hogy az orvos beszél-e angolul. Az orvos közölte vele, hogy Magyarországon a hivatalos nyelv a magyar és amennyiben azt szeretné, hogy az orvos őt megvizsgálja, akkor hozzon tolmácsot. Ez utóbbi hangsúlyozására az orvos többször kiabálva elismételte a „translator” szót. A kérelmező - angol nyelven - mondta az orvosnak, hogy a felesége magyar és másfél éves gyermekükkel otthon tartózkodik, emiatt nem tudta őt az ügyeletre elkísérni. Az orvos erre - angol nyelven - azt válaszolta, hogy nem látja el a kérelmezőt addig, ameddig a felesége a rendelőbe meg nem érkezik. A kérelmező végül - először magyar, majd angol nyelven - arra kérte az orvost, hogy mondja meg a nevét, amit az orvos visszautasított, ezt követően a kérelmező a rendelőből eltávozott. A kérelmező álláspontja szerint anyanyelve (a magyar nyelvet nem jól beszéli), bőrszíne, valamint kameruni állampolgársága miatt tagadták meg tőle az egészségügyi ellátást.

A kérelemben foglaltak alapján a hatóság értesítette a bepanaszolt egészségügyi szolgáltatót az eljárás megindításáról, egyben a kérelmező panaszával kapcsolatban nyilatkozattételre hívta fel. A szolgáltató a hatóság felhívását szabályszerűen átvette, azonban határidőben nem tett nyilatkozatot. A hatóság ezért az egészségügyi szolgáltatót 50.000.-Ft eljárási bírsággal sújtotta és ismét nyilatkozattételre hívta fel. A bepanaszolt szolgáltató a bírság összegét megfizette, azonban továbbra sem tett nyilatkozatot. A hatóság ezért - újabb nyilatkozattételre való felhívás mellett - 200.000.-Ft, eljárási bírságot szabott ki vele szemben. A bepanaszolt egészségügyi szolgáltató a hatóság e felhívását is szabályszerűen átvette, azonban határidőben, illetve a határozat meghozataláig nem tett nyilatkozatot.

A kérelmező kameruni származására, illetve állampolgárságára hivatkozott védett tulajdonságként, amelyek fennállását útlevele másolatának a becsatolásával valószínűsítette. A hatóság következetes gyakorlata szerint - Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület az egyéb helyzet meghatározásával kapcsolatban kiadott 288/2/2010. (IV.9.) TT. sz. állásfoglalása alapján - a kérelmező kameruni állampolgárságát elfogadta *az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.)* 8. § t) pontja alá tartozó védett tulajdonságként. Ezen túl a kérelmező nyilatkozott arról is, hogy angol anyanyelvű, valamint hivatkozott a bőrszínére. A védett tulajdonság valószínűsítése körében a hatóság elfogadta a kérelmező nyilatkozatát a tekintetben, hogy az angol az anyanyelve. A kérelmező bőrszíne pedig az útlevelén szereplő fénykép alapján szintén megállapítható volt. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a kérelmező az őt ért hátrány bekövetkezésekor rendelkezett az Ebktv. 8. § c), f) és t) pontja (bőrszín, anyanyelv, egyéb helyzet, tulajdonság vagy jellemző) szerinti védett tulajdonsággal.

A hatóság az eljárást lezáró határozatában hangsúlyozta, hogy az Ebktv. 19. §-a alapján az eljárásban speciális bizonyítási szabályok érvényesülnek, amelyek értelmében abban az esetben, ha a kérelmező a 19. § (1) bekezdésében szereplő feltételeknek eleget tesz, vagyis a védett tulajdonságát és az őt ért hátrányt valószínűsíti, a bepanaszolt félnek kell bizonyítania, hogy vele szemben az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta. Ebből következően abban az esetben, ha a bepanaszolt az eljárás során egyáltalán nem tesz nyilatkozatot, vagyis nem érvel amellett és nem csatol semmilyen bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a kérelmezőt a kérelemben szereplő helyen és időpontban nem diszkriminálta, a hatóságnak alapvetően a kérelmező által előadottakat kell elfogadnia a tényállás megállapításakor. Tekintettel arra, hogy jelen eljárásban a bepanaszolt a hatóság többszöri felhívására sem tett nyilatkozatot - úgy, hogy nyilvánvalóan tudomással bírt arról, hogy vele szemben eljárás folyik, valamint tudott arról is, hogy az Ebktv. 19. § (2) bekezdése értelmében alapvetően őt terhelte a bizonyítási kötelezettség azt illetően, hogy a kérelmezővel szemben az egyenlő bánásmód követelményét nem sértette meg - a hatóság a tényállást a rendelkezésre álló adatok alapján állapította meg, vagyis e tekintetben a kérelmező által előadottakat fogadta el. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a kérelemben előadott időpontban a kérelmező megjelent az orvosi ügyeleten, megállapítható volt továbbá, hogy az ügyeletes orvos őt végül nem látta el, a kérelmező tehát a szóban forgó napon nem részesült az ügyeletes orvosi ellátásban. A hatóság ezen túl tényként fogadta el a kérelmező által az ügyeletes orvosnak tulajdonított, a kérelmező anyanyelvére, illetve a magyar nyelv nem ismeretére utaló kijelentések elhangzását is, mivel ennek megtörténtét a bepanaszolt - tekintettel arra, hogy az eljárás során nem tett nyilatkozatot - nem vitatta.

A hatóságnak ugyanakkor természetesen abban az esetben is vizsgálnia kell, hogy a hátrányos megkülönböztetés - jelen esetben a közvetlen diszkrimináció - törvényi tényállási elemei megvalósultak-e, amikor a bepanaszolt fél az eljárás során nem nyilatkozik, így mindezeket jelen ügyben is vizsgálta. A kérelemben foglaltak tartalom szerinti elbírálása alapján arra lehetett következtetni, hogy a kérelmező angol anyanyelve és bőrszíne volt az oka annak, hogy az ügyeletes orvos őt nem látta el. A kérelemben ugyanis a kérelmező az anyanyelvével, illetve a magyar nyelv nem ismeretével kapcsolatba hozható kijelentéseket tulajdonított az ügyeletes orvosnak, amelyek elhangzását a hatóság tényként fogadta le. Vagyis a védett tulajdonság (angol anyanyelv) és a hátrány (a kérelmező végül nem részesült orvosi ellátásban) közötti ok-okozati összefüggés e tekintetben megállapítható volt. Ezen túl a hatóság az életszerűség okán, valamint az eljárásban érvényesülő speciális bizonyítási szabályokra tekintettel megállapította azt is, hogy a kérelmező bőrszíne is oka volt annak, hogy az ügyeletesen nem részesült orvosi ellátásban. Ezzel kapcsolatban a hatóság elfogadta a kérelmező azon nyilatkozatát, miszerint az ügyeletes orvos viselkedése és az eset összes körülménye alapján következtetni lehetett arra, hogy a kérelmező bőrszíne mint védett tulajdonsága is oka volt az őt ért hátránynak. A hatóság álláspontja szerint ugyanakkor - a kérelemben leírtak alapján - nem lehetett az ok-okozati összefüggés fennállását megállapítani a kérelmező kameruni származása, illetve állampolgársága és aközött, hogy őt az ügyeletesen nem látták el, a kérelmező által tett nyilatkozatok alapján ugyanis az sem volt megállapítható, hogy az ügyeletes orvos a kérelmező kameruni állampolgárságáról egyáltalán tudomással bírt.

A fentiek alapján tehát a bepanaszolt egészségügyi szolgáltató az eljárás során nem bizonyította, hogy a kérelmezővel szemben az egyenlő bánásmód követelményét nem sértette meg. A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanakkor megállapítható volt, hogy a szóban forgó időpontban a kérelmezőt a bepanaszolt szolgáltató által működtetett ügyeletesen az angol anyanyelve, valamint a bőrszíne miatt nem látták el. Az egészségügyi szolgáltató ezzel a kérelmezővel szemben a bőrszíne és az anyanyelve miatt közvetlen hátrányos megkülönböztetést alkalmazott. A hatóság ezért megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, valamint 500.000,- Ft bírságot szabott ki a szolgáltatóval szemben.

A jogkövetkezmények megállapítása során a hatóság figyelemmel volt a kérelmezőt ért hátrány súlyosságára, vagyis arra, hogy végül - védett tulajdonságai miatt - nem részesült egészségügyi ellátásban. Így a hatóság a generális és a speciális prevenció okán feltétlenül szükségesnek tartotta a bepanaszolt szolgáltató eltiltását a jövőbeni jogsértéstől (Ebktv. 17/A. § b) pont). Ezen túl a hatóság különös figyelemmel volt arra, hogy az egészségügyi szolgáltató - annak ellenére, hogy a hatóság többször felhívta nyilatkozattételre, két alkalommal megbírságot, valamint figyelmeztette a nyilatkozattétel elmulasztásának a jogkövetkezményeire - az eljárás során egyetlen alkalommal sem tett nyilatkozatot. Ezért a hatóság feltétlenül indokoltnak tartotta a bepanaszolt szolgáltatóval szemben bírság kiszabását és a bírság összegének 500.000,- Ft-ban történő meghatározását (Ebktv. 17/A. § d) pont). A hatóság az Ebktv. 17/A. § (1) bekezdésében foglalt további szankciók kiszabását ugyanakkor nem tartotta indokoltnak, álláspontja szerint a feni szankciók alkalmazása elegendő volt a speciális és generális prevenció céljainak eléréséhez.

(2018. októberi döntés)